

Foto: Gino Pisonier

Maart brengt leven in de natuur

In deze periode is er elke dag iets anders te zien in de natuur nu de lente in aantocht is. Jammer genoeg horen sommige exoten zoals de Aziatische hoornaar ook tot de insecten die ontwaken. Onze katern is deze keer voor een groot deel gewijd aan deze invasieve wespsoort.

Aanpak dringt zich op omdat de soort aan een razendsnelle opmars bezig is. Ze vormt een bedreiging voor plaatselijke fauna en flora. Enkele mensen hebben zich geëngageerd om een project op te zetten dat die hoornaar moet bestrijden. We prijzen ons gelukkig dat we twee nieuwe (jonge) bestuursleden bij hebben.

Ann Claes en Karel Van Zele zijn van harte welkom in ons bestuur en zullen ongetwijfeld een waardevolle bijdrage leveren, net als Geert Dieleman die vorig jaar bij ons bestuur kwam. Geert is een gekende figuur in Lembeke en kent de Lembeekse bossen op z'n duimpje.

We zijn er terug in geslaagd om jullie een mooi programma aan te bieden dit voorjaar. Alle info vind je terug op de website www.natuurpunt.be/ee klo-kaprijke-evergem

Alvast welkom op onze activiteiten!
Christine De Bie

Bijzondere waarneming

Van 3 november tot 24 december 2023 werd de hop (Upupa epops) meerdere keren waargenomen door vogelspotters en fotografen in Eeklo. Hij werd vooral gespot in de buurt van de Sint-Jansdreef.

De hop is een vogel die vrij zeldzaam is voor België, zeker in de herfst en de winter. Soms wordt hij als zomergast in Nederland en België waargenomen, uitzonderlijk zelfs als broedvogel. De hop broedt onder andere in Zuid-Europa in cultuurlandschappen, open weidegebieden en boomgaarden. Hij overwintert in Afrika.

De vogel werd vooral gespot terwijl hij aan het zoeken was naar voedsel, voornamelijk wormen en insecten en insectenlarven op kale plekken of stroken met kort gras. De stroken tussen het voetpad en de rijweg waren zijn geliefkoosde foerageerplekken.

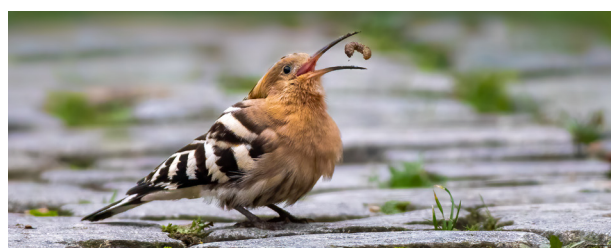

Foto: Bart Schuermans - @bs_wildlifephotography

Bij verstoring vloog hij flapperend en licht golvend weg, vaak laag boven de grond. De hop is een prachtige vogel met een kuif op de kruin, die meestal eventjes kort na de landing wordt opgericht. Is het zachte najaar de oorzaak van het tijdelijk verblijf van de vogel in onze streek? Het spotten van de hop was alvast een unieke ervaring!

Gerrit Schuermans

Werkgroep Aziatische hoornaar Eeklo, Kaprijke en Sint-Laureins

De Aziatische hoornaar is een invasieve exoot die sinds 2017 in Vlaanderen voorkomt. Vermoedelijk kwam de eerste, bevruchte, koningin in 2004 Frankrijk binnen met een lading terracotta vanuit het Oosten. Deze is er in geslaagd succesvol een nest te starten en de rest is geschiedenis... Sindsdien is deze hoornaar zich bliksemsnel aan het verspreiden.

Werden er bij ons in 2022 een honderdtal nesten verdelgd, dan waren dat er in 2023 alleen al in Oost-Vlaanderen meer dan 1500.

De Aziatische hoornaar vormt een groot gevaar voor onze inheemse insectenpopulatie en dus voor onze biodiversiteit.

Eén nest verorbert ongeveer 97.000 insecten (11 - 15 kg) insecten per seizoen! Verder roeien ze hele bijenvolken uit en vormen ze een risico voor landbouw en fruitteelt omdat ze de bestuivers belagen en hele fruitteelten om zeep kunnen helpen. En dan mogen we het risico voor ernstige steekincidenten voor de mens zeker niet vergeten vermelden want ze kunnen zeer agressief uit de hoek komen als hun nest verstoord wordt.

Hoe herken je de Aziatische hoornaar en maak je het onderscheid met de Europese variant?

Aziatische hoornaar

- Zwarte kop
- Zwart borststuk
- Gele uiteinden aan de poten
- 1 oranje-gele band aan het achterlijf

Europese hoornaar

- Roodbruine kop
- Roodbruin borststuk
- Roodbruine poten
- Een overwegend geel achterlijf

Voorjaarsnesten

De Aziatische hoornaar maakt 2 nesten: eentje in het voorjaar en eentje in het najaar. In de loop van maart-april komt de jonge koningin tevoorschijn uit haar winterschuilplaats en bouwt haar eerste nestje, het primaire nest. Dit voorjaarsnest zit vaak op een beschutte plek zoals een schuur, tuinhuis, veranda, carport of nestkastje.

In de zomer wordt dit primaire nest te klein en zoeken de hoornaars een plek om hun zomernest te bouwen. Dat nieuwe, secundaire nest zit meestal hoog in een boom. Daardoor zijn ze soms moeilijk te zien vanop de grond als de bomen nog vol in de bladeren staan.

Een secundair nest kan tot 80 cm diameter groot worden, soms groter, en omvat vaak meer dan 1000 hoornaars. Elk nest brengt een groot aantal nieuwe koninginnen voort die op het eind van het seizoen uitvliegen en proberen te overwinteren tot het volgende jaar. Op die manier leidt ieder niet vernietigd nest gemiddeld tot 5 nieuwe nesten het volgende jaar.

Bij hoornaars, wespen en hommels overwinteren enkel de jonge koninginnen. Deze koninginnen verlaten ongeveer half maart hun winterschuilplaats en starten met het bouwen van hun nest. In die periode vliegen zij rond op zoek naar suikers.

Zomernest

De bedoeling van de werkgroep is om in het voorjaar zoveel mogelijk jonge koninginnen van de invasieve Aziatische hoornaar te vangen en zo te voorkomen dat ze nieuwe nesten maken. Dit gaan we doen door in maart-april selectieve vallen op te hangen met een niet-giftige lokstof op zoveel mogelijk locaties en vooral de locaties waar vorig jaar nesten gevonden werden. Dit omdat de jonge koninginnen meestal in de omgeving van het oude nest overwinteren. Potentiele bijvangst van wespen of Europese hoornaars wordt weer vrijgelaten. De vallen worden niet in de volle zon geplaatst opdat de temperatuur in de vallen niet te hoog zou oplopen voor de gevangen insecten.

Van zodra we kleinere werksters van de Aziatische hoornaar beginnen te vangen is het vangseizoen voorbij en gaan we over tot het opsporen van de nesten. Dit doen we met de wiekpotmethode.

De wiekpot is een bokaal met gaatje in het deksel waar we een stuk katoen als een wiek doorheen trekken. In de pot zit een lokstof waardoor de hoornaars worden aangetrokken. Zodra Aziatische hoornaars onze pot beginnen te bezoeken, trachten we waar te nemen in welke richting deze wegvliegen. Bovendien gaan we enkele exemplaren merken met een nummer en/of kleur. Door de tijd op te nemen tussen de lokpotbezoeken kan de afstand tot het nest berekend worden.

Elke minuut komt overeen met een afstand van ongeveer 100 meter naar het nest. Vliegrichtingen en tijden worden uitgezet op een kaart. Een volgende pot wordt in de waargenomen richting geplaatst. Zo gaan we door tot het nest gevonden is.

We kunnen nog steeds vrijwilligers gebruiken die:

- Één of meerdere selectieve vallen willen monitoren en melden als een Aziatische hoornaarkoningin gevangen is, deze afdoden en bijvangst weer vrijlaten
- Wiekpotten helpen monitoren en evt. vliegrichting en -tijd bepalen zodat we snel zomernesten kunnen opsporen

Wiekpot

Zaterdag 3 februari vond er een info-moment plaats voor de vrijwilligers van het project. De opkomst was super! Dankjewel aan de aanwezigen! Het project is in samenwerking met de gemeentebesturen van Eeklo, Kaprijke en Sint-Laureins.

Wil jij ons ook helpen, stuur een e-mail naar:

Eeklo: aziatischehoornaareeklo@gmail.com

Kaprijke: kaprijke.aziatischehoornaar@gmail.com

Sint-Laureins: stl.aziatischehoornaar@gmail.com

Reservatenwerking

Natuurpunt Eeklo-Kaprijke –Evergem werkt aan het behoud van onze natuur door reservatenwerking. Om deze werking verder uit te bouwen zijn wij afhankelijk van de steun van vrijwilligers en giften. U kunt ons financieel steunen door te storten op de rekening van onze

reservatenwerking "Natuurpunt Beheer

IBAN = BE56 2930 2120 7588,

BIC = GEBABEBB", met mededeling:

- St-Jansbos/Waaibos (Eeklo): projectnr 6703
- Kiekbossen (Evergem): projectnr 6673
- Holeinde (Evergem): projectnr 5576

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

Programma voorjaar

Zondag 17 Maart fossielenwandeling

Opgelet: deze activiteit is verplaatst naar zondag 28 april

Zondag 14 April Bloesemfietstochten

NPM-activiteit:
zie aankondiging in het tijdschrift.

Zondag 21 april ochtendwandeling in de Vinderhoutse bossen

De Vinderhoutse bossen (vroeger bekend onder de naam Hoost-Schaever) bestaat uit een oude boskern van ongeveer 80 ha groot. Het werd door de stad Gent uitgeroepen tot één van de stadsbossen. Zowel Natuurpunt Gent en het Agentschap voor Natuur en Bos hebben vrij recent bosuitbreiding gerealiseerd rond deze oude kern. Het doel is dat het bos de komende jaren zou uitgroeien tot een stadsbos van 500 ha groot.

Bepaalde delen van Hoost Schaever zijn terug te vinden op de kaart van Ferraris die dateert uit de 18 de eeuw. Het overgrote deel bestond vroeger vooral uit elzenbroekbos waar op vrij grote schaal populieren werden aangeplant. Het meest westelijke deel is hoger gelegen en is geëvolueerd naar een gemengd loofbos met Zomereik, Linde en Haagbeuk. Bosanemoon en Slanke sleutelbloem tooien in het voorjaar de bosbodem. In de lager gelegen delen van het bos treffen we er kleine pollen Muskuskruid, Zenegroen, Grote keverorchis en Eenbes aan. De Kleine ijsvogelvlinder en de lepenpage zijn er parels onder de dagvlinders.

Afspraak: om 9u op de parking in de Burgemeester Lionel Pussemierstraat in Eeklo (hoek parking met straat) of 9u30 parking jeugdhuis 'chez Chozeken,' Beekstraat 46/F Vinderhoutse
Gids: Filip Van den Bossche, 09 378 62 12

Zondag 28 april: fossielenwandeling

De Zwingel is gekend voor de vele fossielen die daar aanspoelen. Deze uitstap staat dan ook in het teken van fossielen zoeken (en niet meenemen!) De gids geeft eerst een korte uiteenzetting over fossielen voor we naar de Zwingel gaan om fossielen te zoeken.

Afspraak: om 12u45 op de parking in de B.L. Pussemierstraat (hoek parking met straat) of om 13u30 Parkeerplaats Strand, Gerrit Van Hoekestraat 2 Retranchement (Nederland)

Opgelet: betalende parking vanaf 15 maart
Gids: Ruud Lie

De "zwinwachters", te vergelijken met Balegemse zandsteen kunnen we volop vinden en zijn het bekijken waard. Er kunnen tweekleppige schelpen, horentjes, sponsjes en zeer zeldzaam een haaientang of roggentang of zelfs een zeesterrertje in zitten. Ook losse haaientangen en "roggengandjes" zijn nog wel los te vinden maar niet meer in die mate als jaren geleden. Verder worden er ook jongere fossiele schelpen gevonden die met de Schelde zijn aangevoerd. De fossielen kunnen van 50 miljoen jaar oud tot heden gevonden worden.

Foto: Ruud Lie

Zondag 12 mei: Vroeg ochtend fietstocht met aandacht voor vogels

Hou je van de natuur? Gezellig en ontspannend fietsen? Dan is deze fietstocht iets voor jou! Op zondag 12 mei 2024 organiseren we een vroeg ochtend fietstocht. We vertrekken om 5.30 uur aan de basisschool van Wippelgem, Droogte 208 9940 Evergem. De route voert ons verder naar Rieme om dan terug te komen via Kluzen. Onderweg stoppen we regelmatig om samen met onze gids naar de vogels te luisteren en te genieten van de zonsopgang. De totale afstand van de fietstocht bedraagt ongeveer 20 km. In Kluzen zouden wij ook eventjes pauzeren voor een warm drankje en een koffiekoek bij Het Groene Anker waar Jeroen en Isabel ons een woordje uitleg zullen geven over hun zorgboerderij. We vragen een kleine bijdrage van 10 euro per persoon.

Inschrijven kan tot 9 mei bij Eddy Colombeen: e-mail: kiekebossen.evergem@gmail.com tel: 09 258 14 28 of GSM: 0485 03 84 28 gelieve 10 euro per persoon te storten op het rekeningnummer BE74737027825707 met vermelding van vroeg ochtend fietstocht + naam + aantal personen.

We hopen je daar te mogen ontmoeten. Het wordt een onvergetelijke ervaring!

Uur: 05.30 tot ± 09.30 uur

Verzamelaarsplaats: Gemeentelijke basisschool Wippelgem: Droogte 208, 9940 Evergem

Gids: Gerrit Schuermans

Zondag 2 Juni: hommelwandeling

Deze kleine bromberen hebben we broodnodig (bina letterlijk) omdat het eerste klasse bestuivers zijn. Dankzij hun omvang en dicht behaarde lichaam nemen ze grote hoeveelheden stuifmeel mee.

Onder begeleiding van onze gidsen gaan we op zoek naar hommels in het Leen. Enkele soorten zijn vrij gemakkelijk te herkennen als je weet waarop te letten om ze op naam te brengen. Bij voorkeur inschrijven op www.natuurpunt.be/eeklo-kaprijke-evergem

Afspraak: om 14u op de parking van het Leen, einde voorzien rond 16u

Gidsen: Stephanie Martens en Maxime Eraerts

FALCO
EEKLO - KAPRIJKE - EVERGEM

BESTUUR NATUURPUNT
AFDELING EEKLO-KAPRIJKE-EVERGEM

Voorzitter	Christine De Bie	tel. 09 377 68 73 e-mail: christinedebie@skynet.be
Secretaris	Chris Bruggeman	tel. 09 377 71 40 e-mail: chris.bruggeman@skynet.be
Penningmeester + Ledenadministratie	Frederik De Meyer	e-mail: frederik.demeyer@belgacom.net
Bestuursleden	Gerrit Schuermans	tel: 09 377 83 90 e-mail: g.schuermans@telenet.be
	Geert Dieleman	e-mail: geertenludwine@scarlet.be
	Karel Van Zele	e-mail: karel.vanzele@skynet.be
	An Claes	e-mail: an@vanzele-claes.be
Conservator St-Jansbos/Waaibos	Filip Van den Bossche	e-mail: f.vandenbos@skynet.be
Conservator Kiekenbossen	Pieter Gaudissabois	e-mail: pietergaudissabois@gmail.com

de Zetterij
GRAFISCHE VORMGEVING & DRUKWERK
STEVEN DE DAPPER

Veldstraat 22 - 9900 Eeklo
Tel 09 378 40 20 - Steven@deZetterij.be
www.deZetterij.be

Op onze website vind je een overzicht van onze activiteiten en natuurgebieden: www.natuurpunt.be/eeklo-kaprijke-evergem
Wil je een herinnering van onze activiteiten per mail ontvangen? Schrijf je in op onze digitale nieuwsbrief.
Stuur een mailtje naar christinedebie@skynet.be
Of volg ons op Facebook: https://www.facebook.com/natuurpunteeklokaprijkeevergem/?locale=nl_NL